

Protocol goed gedrag en anti-pestten

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	3
1.1 Een veilige school en goed gedrag	3
1.2 De methode KWINK en de methode Goed gedrag	4
1.3 Goed gedrag bij kleuters	4
1.4 Wat als het toch mis gaat?	5
1.5 Het anti-pestprotocol en sociale media	7
<i>2 Het anti-pestprotocol</i>	8
2.1 Wat is pesten?	8
2.2 Uitgangspunten op SLS De Feart	9
2.3 De methode Kwink in relatie tot voorkomen van pestgedrag	9
2.4 Anti-pestafspraken voor en door leerlingen	9
2.5 Hoe handelt een leerkracht?	10
2.6 Wat verwachten we van ouders/verzorgers	10

Inleiding

Vanuit de verantwoordelijkheid voor het welzijn van leerlingen en vanuit de wettelijke verplichting voor de zorgplicht sociale veiligheid op school ([WPO, art.4c](#)), voert Ambion een actief beleid tegen pesten. Volgens dit wetsartikel moet elke school een persoon aanwijzen die fungeert als aanspreekpunt op het gebied van pesten en coördinator voor het beleid tegen pesten. De naam van deze persoon is te vinden in de schoolgids van de school.

De scholen hanteren de 'gedragscode voorkomen pesten' (zie bijlage 1). Daarnaast maken alle scholen van Ambion gebruik van ZIEN (zie 3.1), waaruit een lijst sociale veiligheid wordt gemaakt. Deze bestaat uit de thema's welbevinden, pestbeleving en veiligheidsbeleving. Deze gegevens worden met de inspectie gedeeld. Als de uitkomsten laten zien dat ingrijpen nodig is wordt een plan van aanpak geschreven. De basis is een goed werkend systeem van goed en respectvol met elkaar omgaan en corrigerend vermogen als het mis gaat. Dit op een manier die duidelijk is voor medewerkers, ouders en vooral de leerlingen. Dit protocol opgesteld in februari 2023 n.a.v. aanschaf nieuwe methode Kwink, aangevuld met de aanpak Goed Gedrag.

Protocol Goed gedrag + Anti pesten "Anti-pestafspraken gelden niet alleen op school maar altijd en overal".

1.1 Een veilige school en goed gedrag.

Op SWS De Feart hebben we veel oog voor het sociaal welzijn van de leerlingen. We zijn ons ervan bewust dat je pas echt goed kunt leren als je lekker in je vel zit. Daarom hechten we ontzettend veel waarde aan een klimaat waarbinnen ieder kind zich veilig en prettig voelt.

Wij werken binnen onze school aan de waarden *Veiligheid*, *Vertrouwen* en *Verantwoordelijkheid*. Deze waarden staan centraal en worden in de klas, in de kring of met spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten besproken en nageleefd.

Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en van de ouders) is van groot belang. Er wordt minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag of taalgebruik van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, hebben we duidelijke preventieve afspraken gemaakt met kinderen, leerkrachten en ouders over hoe er met elkaar wordt omgegaan.

Twee perioden per jaar staan specifiek in het teken van hoe we met elkaar omgaan. Dit zijn de gouden weken, na de zomervakantie, en de zilveren weken, na de kerstvakantie. In de groepen wordt besproken hoe we met elkaar omgaan, welke regels daarbij horen en hoe we

elkaar daarop aanspreken. We onderscheiden algemene gedragsregels voor de hele school en specifieke regels die door de leerlingen van de klas zelf worden bepaald.

1.2 De methode KWINK en de methode Goed gedrag

Er wordt gebruik gemaakt van de methode “Kwink” op SLS De Feart. Kwink is een methode die gebaseerd is op een preventieve aanpak en dus gericht op het aanleren van positief gedrag. Bij het aanleren van positief gedrag, ligt de nadruk op het niet hoeven uitvoeren van een onnodige ‘reparatie’ achteraf. Het stukje ‘Als het toch mis gaat’ hoeft dan niet in werking gesteld te worden.

Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo’n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag. Kwink leert kinderen hoe dat moet. De sociaal emotionele ontwikkeling verloopt niet bij alle kinderen op de gewenste manier. Sommige kinderen zijn van nature sociaal vaardiger dan andere kinderen. Anderen krijgen van thuis uit minder vaardigheden mee. Ook omdat school andere vaardigheden vraagt dan bijvoorbeeld de thuissituatie hebben we als school gekozen voor Kwink. Dat is sociaal-emotioneel leren (SEL) waarmee kinderen op een planmatige, positieve en consequente wijze fundamentele levensvaardigheden (competenties) verwerven. Kwink gaat gedurende de schoolloopbaan van kinderen uit van de SEL-competenties:

1. Besef hebben van jezelf (ik);
2. Zelfmanagement (ik);
3. Besef hebben van de ander (jij);
4. Relaties kunnen hanteren (jij);
5. Keuzes kunnen maken (wij).

Kwink zet deze vijf SEL-competenties uit in een leerlijn voor de hele school, verbindt die aan de groepsfasen en creëert zo de beste voorwaarden voor een veilig leer- en leefklimaat.

Aanvullend op de methode Kwink gebruiken we de lessen Goed Gedrag.

1.3 Goed gedrag bij kleuters

De veiligheidsbeleving van het jonge kind (de kleuter) is heel erg vanuit zijn/ haar beleving en vanuit het hier en nu. Dit is anders dan bij de oudere kinderen. Je hebt als leerkracht altijd een grote voorbeeldfunctie. Een aardige, positieve houding naar alle kinderen vinden wij belangrijk. Het moet duidelijk zijn dat er altijd iets kan gebeuren; je hoeft niet met iedereen vrienden te zijn maar respectvol met elkaar omgaan en 'er-is-iedere-dag-een-nieuwe-kans' zijn wel belangrijke waarden in een klas. De leerkracht observeert en voorkomt daarmee dat kleine incidenten escaleren door eerder in te grijpen of leerlingen af te leiden. Leerkrachten zijn verantwoordelijk voor een veilige omgeving waarbij het (jonge) kind zich in de groep of op het plein (de schoolomgeving) zich veilig voelen en te allen tijde weten (voelen en ervaren) dat de leerkracht hiervoor zorgt. Bij incidenten laten wij de betrokken leerlingen naar elkaar te laten luisteren en met elkaar praten waarom het mis ging en hoe dat anders had gekund. De regel is dat we geen dingen 'lichamelijk' oplossen, maar door te praten.

Kinderen weten wat de basisregels zijn als iemand iets doet wat je niet prettig vindt:

1. Je benoemt het gedrag en vraagt diegene er mee te stoppen (dus niet alleen 'Stop, hou op! maar 'ik vind het niet fijn als jij, wil je ermee stoppen'). Hier zit een stuk zelfstandigheid in.
2. Loop weg en negeer.
3. Als diegene niet stopt, ga je naar de juf en zij HELPT je het op te lossen samen met de ander.

Jonge kinderen hebben baat bij actie-reactie (directe feedback). Omdat het voor jonge leerlingen vaak lastig is om te laten zien hoe zij zich voelen, werken we daar nog intensiever samen met de ouders. We hebben regelmatig gesprekken met ouders en vragen hierbij zaken als:

- Voelt het kind zich vertrouwt op school?
- Praat het kind al over medeleerlingen?
- Speelt het kind al met andere kinderen buiten school?
- Heeft het kind aansluiting met andere kinderen?
- Komt het kind blij uit school?
- Vertelt het kind iets over school?
- Zit het kind op een sportclub of andere club?

Signalen als het kind zich niet veilig en vertrouwt voelt:

- Het kind huult veel;
- Heeft geen aansluiting;
- Wil graag bij de juf zitten of liever juist niet;
- Praat niet of nauwelijks;
- Praat in korte zinnen;
- Komt niet tot spel;
- Durft zich niet te geven tijdens het spel;
- Wil graag naar huis toe en vraagt om de ouders.

Mogelijke acties zijn dan:

- Gesprek met ouders;
- Kind gesprek
- Observeren van het kind

1.4 Wat als het toch mis gaat?

Er zullen altijd situaties zijn waarbij leerlingen de regels overtreden en zich niet houden aan afspraken. Bij ernstige overschrijdingen van de grenzen zijn maatregelen nodig. Uiteraard nemen we maatregelen bij ongewenst gedrag. We zijn ons er echter ook van bewust dat straffen niet altijd leidt tot de gewenste gedragsverandering, eerder tot meegaandheid: het volgen van de regels uit angst voor maatregelen. Het bezwaar hiervan is dat de leerling niet zelf nadenkt, niet reflecteert op zijn of haar eigen gedrag en op alternatieven voor dat gedrag. Er zijn enkele voorwaarden voor een pedagogische maatregel, een maatregel die wel kan leiden tot verandering van gedrag. Wil een maatregel zinvol zijn, dan moet rekening worden gehouden met de behoefte van de leerling aan relatie, autonomie en competentie:

- **Relatie:** we spreken de leerling individueel aan, op zo'n manier dat de relatie niet verbroken is. We laten zien dat het om het gedrag gaat en niet om de persoon. We helpen hem of haar de fout te herstellen. ('Wout, ik vind je een leuke jongen hoor, maar wat je nu hebt gedaan, kan echt niet!')
- **Autonomie:** We zorgen ervoor dat de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem, van het vinden van een oplossing, het maken van een plan en het uitvoeren van dat plan. ('Wat heb je bedacht om dit te gaan oplossen?')
- **Competentie:** We gaan ervan uit dat de leerling zelf met een goede oplossing komt en die ook uitvoert. En we laten onze waardering blijken als dat lukt. ('Ik weet zeker dat je daartoe in staat bent. Zo ken ik je. Fijn dat je dat zo hebt gedaan!')

Een ander belangrijk aspect van een pedagogische maatregel is **eigenaarschap**.

Pedagogische maatregelen kunnen tot gedragsverandering leiden als de dader de maatregel als zinvol ervaart. Dat gebeurt vaak pas als de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem en vervolgens zelf wil nadenken over de oplossing ervan. We steken dus eerst tijd en energie in het bewust maken van de leerling dat het vooral zijn of haar probleem is. Daarna kan de leerling gevraagd worden of hij of zij er iets aan wil doen en indien dat het geval is, luidt de vraag: 'En hoe denk je het op te lossen?' De 'straf' zal dan in het licht komen te staan van 'herstellen': soms daadwerkelijk de (fysieke) schade herstellen, soms het vertrouwen weer winnen, enzovoort.

Wij verstaan onder ongewenst gedrag het volgende:

- Pestgedrag (zie ook hoofdstuk 2)
- Schelden
- Lichamelijk geweld
- Geestelijk geweld
- Storend gedrag, zodat de groep niet (rustig) kan werken
- Onbeleefd/ respectloos gedrag
- Weglopen
- Het niet op willen volgen van opdrachten
- Het meenemen van een gevaarlijk voorwerp.

Bij ongewenst gedrag in de groep hanteren we het onderstaande stappenplan (reactieprocedure).

Stappen bij ongewenst gedrag	Voorbeeldsituatie:
	Sara is luidruchtig tijdens het werken in de gang
Stap 1: vragen en benoemen De leerkracht vraagt aan de leerling wat de gedragsregel is. De leerkracht geeft een compliment wanneer de leerling het goede antwoord geeft. Als de leerling het niet meer weet, herhaalt de leerkracht de gedragsregel.	'Sara, wat is ook al weer de afspraak bij het werken in de gang?' 'De afspraak is: we praten zachtjes.'
Stap 2: opdracht geven De leerkracht geeft de leerling de opdracht zich aan de regel te houden. De leerkracht loopt weg en observeert de leerling op afstand.	'Sara, ik wil dat je nu zacht gaat praten.'
Stap 3: keuze geven De leerkracht geeft de leerling de keuze: of de leerling	'Sara, je praat nog steeds te hard bij het werken. Dat is

houdt zich aan de regel of de leerling kiest voor de consequentie.	storend voor anderen. Ik wil dat je nu zacht gaat praten of ik stuur je terug naar de klas.'
Stap 4: De leerkracht benoemt dat de leerling zich niet aan de gedragsregel houdt en deelt de consequentie uit. De leerkracht zorgt ervoor dat de consequentie uitgevoerd wordt.	'Sara, je praat nog steeds te hard bij het werken. Je gaat nu terug naar de klas.'

Wanneer een leerling zich niet aan de op school geldende afspraken houdt, treedt de hieronder beschreven procedure in werking:

1. Een leerkracht, ouder, of medewerker spreekt de leerling aan met het verzoek het gedrag aan te passen. Stappenplan ongewenst gedrag/Reactieprocedure
2. Indien nodig wordt een afspraak gemaakt met een tijdslimiet waarbinnen het gewenste gedrag geoefend wordt. Deze afspraak wordt in ParnasSys genoteerd.
3. Het kan voorkomen dat het gewenste resultaat uitblijft.
We onderscheiden dan klein probleemgedrag en groot probleem gedrag. Bij klein probleemgedrag hanteren we de stappen in bijlage 1 en 3 van dit protocol. Bij groot probleem gedrag hanteren we de stappen in bijlage 2 en 4 van dit protocol. Dit wordt vastgelegd in Parnassys.
4. Als resultaat wederom uitblijft en het gedrag blijft voorkomen, wordt er een verbetertraject met ouders en de leerling door de leerkracht, IB-er en directeur besproken. Dit wordt vastgelegd in Parnassys.

1.5 Het anti-pestprotocol en sociale media

Het anti-pestprotocol is ook van toepassing bij pesten via sociale media.

Leerlingen die in strijd met deze regels handelen, zullen daarop worden aangesproken. Alle correspondentie over dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingendossier. Uiteraard krijgt de wettelijk vertegenwoordig(s) van de leerling hier bericht van.

Als berichten, of andere uitlatingen van leerlingen mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt, dan zal aangifte bij de politie worden gedaan.

Als door het gebruik van het internet of de sociale mediaschade voor de Stichting Ambion ontstaat, zal de betrokkene (of zijn of haar ouders bij minderjarigen) aansprakelijk worden gesteld.

Indien een leerling door het gebruik van het internet of de sociale mediaschade toebrengt aan een medeleerling, zal Stichting Ambion op verzoek eventuele informatie verschaffen omtrent het gebruik van internet en sociale media binnen de school, zodat de schade verhaald kan worden.

Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen toe maatregelen genomen welke kunnen variëren van waarschuwing en schorsing tot verwijdering van school. Zie hiervoor het schoolbeleid, waarin een hoofdstuk is gewijd aan strafmaatregelen.

2 Het anti-pestprotocol

Het tweede deel van dit document beschrijft ons beleid rondom pesten. Vanwege de bijzondere ernst van pesten wordt dat thema nader uitgewerkt. In dit pestprotocol staat aangegeven wat pesten is en wat wij op SLS De Feart aan pestgedrag doen.

Door een veilig pedagogisch klimaat te creëren, willen we alle kinderen in de gelegenheid brengen om met een fijn gevoel naar school te komen. Pesten is helaas veelvoorkomend en komt op bijna iedere school voor, zo ook op SLS De Feart. Over het algemeen ligt de piek tussen de 10 en 14 jaar, maar ook in de lagere groepen kan pestgedrag plaatsvinden.

2.1 Wat is pesten?

Pesten is een systematische opvolging van vervelend gedrag (fysiek en/of mentaal) van één of meerdere leerlingen tegenover één of meerdere slachtoffers. Deze slachtoffers voelen zich over het algemeen gekwetst, buitengesloten en voelen zichzelf niet meer in staat om zich te verdedigen. Er zit een wezenlijk verschil tussen pesten en plagen. Bij plagen zijn leerlingen aan elkaar gewaagd. De ene keer is het de één die eens vervelend doet, de andere keer is het de ander. Het is meer een spelletje, dat overigens niet altijd leuk is, maar nooit bedreigend voor een van beide is. Bij pesten voelt een slachtoffer wel bedreiging en is het niet een keer elkaar heen en weer plagen, maar is het iedere dag weer dezelfde die de ander vervelend bejegend.

Kort samengevat:

Pesten is intentioneel: het gebeurt altijd expres, nooit onbewust. 2. Er is een verschil in macht tussen dader en slachtoffer. 3. Er is sprake van een herhaling over tijd (Goossens, Vermande en van de Meulen, 2012).

Signalen van mogelijke pesterijen zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- briefjes doorgeven;
- beledigen;
- opmerkingen maken over kleding of uiterlijk;
- isoleren;
- buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- op weg naar huis volgen;
- naar het huis van het slachtoffer gaan;
- bezittingen afpakken;
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Dit is helaas nog maar een kleine greep is uit de mogelijke signalen. Het is daarom belangrijk dat wij als volwassenen alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en dat er tijdig ingegrepen wordt wanneer dit grensoverschrijdend is.

2.2 Uitgangspunten op SLS De Feart

Op SLS De Feart ervaren we pestgedrag als probleem van onze school. Van zowel leerkrachten, pesters, meelopers, ouders en het slachtoffer. We willen gewenst gedrag stimuleren en pestproblemen voorkomen. Dit doen wij met de methode Kwink, waarbij de focus ligt op het aanleren van positief gedrag en elkaar kunnen aanspreken op negatief gedrag. Hierdoor wordt pestgedrag bespreekbaar op school. Leerkrachten moeten pestgedrag kunnen signaleren, eventueel in samenwerking met de ouders, en stelling kunnen nemen. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of niet tot het gewenste resultaat leidt, dan wordt de intern begeleider ingeschakeld. Deze kan dieper op het probleem ingaan, deskundigen raadplegen of het bevoegd gezag adviseren.

2.3 De methode Kwink in relatie tot voorkomen van pestgedrag.

Kwink werkt volgens de preventiepiramide van Deklerck (2010) op niveau 2. Het anti-pestprotocol werkt op niveau 3. Op het moment dat een leerling of een groep leerlingen ondanks de preventieve maatregelen in niveau 2 toch vervalt in pestgedrag, staat in het anti-pestprotocol wat de maatregelen en/of consequenties zijn. Hoe maken we pestgedrag bespreekbaar? De methode voor Sociaal Emotioneel Leren die De Feart hanteert, is gericht op het aanleren van positief gedrag. Hierbij wordt een klimaat gecreëerd, waarbij kinderen open en eerlijk naar elkaar kunnen en durven zijn en er duidelijke omgangsregels zijn. Kwink focust zich bij deze aanpak op het vormen van een sociaal, veilige groep en past de lessen daarbij aan op de fasen van groepsvorming (Tuckman). Tijdens deze lessen worden in de eerste groepsfase met de groep regels gemaakt. In de volgende fases zullen deze regels binnen de groep verder worden uitgewerkt en wordt de waarde hiervan binnen de groep duidelijk. Aan de leerkracht om dit proces intensief te begeleiden en ook buiten de Kwink-les transitie te laten plaatsvinden.

Het maken van duidelijke afspraken met kinderen, leerkrachten en ouders over hoe we met elkaar omgaan is namelijk een effectieve methode om pestgedrag te voorkomen, te stoppen of binnen de perken te houden. Mede dankzij Kwink wordt er dus regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde gesteld. Kwink hanteert hierbij diverse werkvormen, zoals: kringgesprekken, rollenspellen en kleine opdrachten. Daarnaast is het voorbeeld van thuis en de leerkrachten van groot belang. Er wordt over het algemeen minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de manier van omgaan. Agressief gedrag mag bijvoorbeeld niet geaccepteerd worden en leerkrachten moeten hier duidelijk stelling in nemen. Bij de onderbouwgroepen zorgen de leerkrachten er tevens voor dat de leerlingen doormiddel van actie-reactie leren hun probleem bespreekbaar te maken. Ook de leerlingenraad wordt regelmatig gevraagd hoe er met elkaar omgegaan wordt. Wanneer er tekenen zijn uit deze leerlingenraad van pestgedrag, wordt dit verder onderzocht. De directeur neemt dit op met de betreffende leerkracht en de intern begeleider zodat verder onderzoek gedaan kan worden.

2.4 Anti-pestafspraken voor en door leerlingen

Iedere leerling heeft de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten, ook als het om andere kinderen gaat. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. De regels worden mede met hulp van de kinderen van de leerlingenraad opgesteld en worden door alle bij onze school betrokkenen gehandhaafd. Deze regels zijn op een positieve manier geformuleerd en gaan uit van het gedrag zoals we dat op school willen zien. Voorbeelden zijn: Ik behandel iemand zoals ik ook zelf behandeld

wil worden; We blijven van elkaar af; We noemen elkaar bij de voornaam of een vriendschappelijke naam; Ik gebruik mijn eigen spullen of ik vraag iemand of ik zijn of haar spullen mag gebruiken; We praten met elkaar; We laten elkaar rustig naar huis gaan; We lachen alleen maar samen; We laten iedereen meedoen; We accepteren iedereen zoals hij of zij is; Ik vertel alleen dingen over een ander aan de juf of meester als er iets gebeurt dat ik niet prettig vind of gevaarlijk vind;. Als ik zelf gepest word, vertel ik dat altijd aan de juf of meester en mijn ouders. Zij kunnen mij samen helpen.

2.5 Hoe handelt een leerkracht?

Leerkrachten hebben een duidelijke functie als het gaat om het signaleren en aanpakken van pesten. Maak aan de leerlingen duidelijk dat signalen van pesten (iets anders dan plagen!) doorgegeven moeten worden aan de leerkracht. Leg uit dat dit geen klikken is maar waarschuwen. Personeel en leerlingen noemen leerlingen niet met een bijnaam die als kwetsend ervaren kan worden. Ook maakt het personeel geen opmerkingen over kleding en/of uiterlijk die als kwetsend ervaren kunnen worden.

Indien de leerkracht pesten heeft gesignaleerd geeft hij duidelijk en ondubbelzinnig aan dat hij dergelijk gedrag verafschuwt en afkeurt. Daarnaast probeert hij/zij zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer. Door middel van verschillende interventietechnieken probeert hij/zij het invoelend vermogen van de pester en de 'zwijgende meerderheid' te vergroten ("als jij nu eens gepest werd..."). Verder is het belangrijk dat het pesten ingebracht wordt op een teamvergadering en er een plan van aanpak wordt opgesteld. De leerkracht stelt ouders van de betrokkenen (pester, gepeste) op de hoogte en geeft aan hoe de school dit probleem gaat aanpakken en wat men verwacht van de ouders. Belangrijk is om regelmatig bij de ouders na te vragen wat de bevindingen, uitkomsten of stand van zaken is.

2.6 Wat verwachten we van ouders/verzorgers.

Een veilige school creëren we met elkaar. Laten we elkaar goed op de hoogte houden wat er speelt met uw kind en de andere kinderen. Samen zien en weten we meer. Samenwerken zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Bij problemen van pesten zullen de schoolleider en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

1. Wordt uw zoon/dochter regelmatig gepest of is uw kind één van de pesters of betrokken bij pestgedrag, geef dit z.s.m. door aan de leerkracht, wacht hiermee niet te lang. Gepest worden vraagt om direct handelen, een leerkracht weet /ziet niet alles.
2. Is er op school iets gebeurd met uw zoon/dochter en u vindt dat u hieraan zelf wat moet doen? Bespreek dit altijd eerst met de leerkracht.

3. Ziet u iets gebeuren op de speelplaats tussen kinderen, direct na schooltijd, neem ze mee naar binnen in school en ga naar een van de leerkrachten en meld uw verhaal.
4. Ziet u iets gebeuren of gebeurt er iets met uw kind, ruim na schooltijd probeer rustig te blijven. Laat de kinderen even hun emotie uiten en probeer vervolgens in alle rust de zaak te bespreken. Soms is het belangrijk om de leerkracht hiervan op de hoogte te stellen.
5. Blijf altijd kalm. En als het toch niet goed uitpakt? Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een aandachtfunctionaris en/of contactpersoon mogelijk. De aandachtfunctionaris en/of de contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Bijlagen

Bijlage 1: Consequenties probleemgedrag algemene ruimtes

Klein probleemgedrag

Omgaan met klein probleemgedrag algemene ruimtes		
Dit verstaan wij onder klein probleemgedrag:		
<ul style="list-style-type: none">•••••••		
procedure	consequentie	opmerkingen
<p>1^e keer in een les/op de dag Doorloop eerst het stappenplan ongewenst gedrag. Als de leerling kiest voor ongewenst gedrag dan:</p> <ol style="list-style-type: none">1. volgt de consequentie (time out/gele kaart).2. Na de consequentie volgt een gesprek met degene die de consequentie heeft toegekend.3. Degene die de consequentie heeft toegekend, meldt de gebeurtenis aan de leerkracht van de leerling.	<p>Time out in dezelfde ruimte: Ruimtes: Plek: Duur: Gr 1-3: 1-3 min Gr 5-8: max 5 min</p> <p>Overige ruimtes: geen time out plek, de leerling wordt teruggebracht naar de klas</p>	
<p>2^e keer in een les/op de dag Doorloop eerst het stappenplan ongewenst gedrag. Als de leerling kiest voor ongewenst gedrag dan:</p> <ol style="list-style-type: none">1. volgt de consequentie (time over/rode kaart). De leerkracht legt uit dat dit de tweede keer is en dat de leerling daarom een time over/rode kaart krijgt.2. De leerling gaat naar een andere klas en krijgt een 'time out boek' met werk mee.3. De leerling heeft in de pauze een gesprek met de leerkracht.4. Het gemiste werk wordt ingehaald: tijdens een leuke activiteit/ tijdens de pauze/wordt als huiswerk meegegeven.5. De ouders worden telefonisch of per e-mail op de hoogte gebracht door de leerkracht.	<p>Time over: Plek: in een andere klas Duur: tot de volgende pauze</p>	

Bijlage 2: Consequenties probleemgedrag algemene ruimtes
Groot probleemgedrag

Omgaan met groot probleemgedrag algemene ruimtes		
<p>Dit verstaan wij onder groot probleemgedrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • • • 		
<p>1^e keer in een week:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerling krijgt een time over/rode kaart. De leerkracht legt kort uit waarom. 2. De leerling krijgt een 'time out boek' met werk mee. 3. De leerling heeft in de pauze een gesprek met de leerkracht. 4. Gemist werk wordt ingehaald: tijdens een leuke activiteit/tijdens de pauze/na schooltijd. 5. De ouders worden telefonisch of per e-mail op de hoogte gebracht door de leerkracht. In uitzonderlijke gevallen is schorsing mogelijk (zie het schoolprotocol schorsing & verwijdering). Wanneer dat het geval is, is er eerst een gesprek met leerkracht/IB/directie en de ouders. 6. Herstellen van schade (indien van toepassing). 	<p>Time over/rode kaart:</p> <p>Plek:</p> <p>Duur:</p>	
<p>2^e keer in een week</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerling krijgt een time over De leerkracht legt kort uit waarom. 2. De leerling krijgt een time out boek met werk mee. 3. De leerling heeft na schooltijd een gesprek met de leerkracht. 4. Gemist werk wordt ingehaald: tijdens een leuke activiteit/ tijdens de pauze/na schooltijd. 5. Er volgt een gesprek met leerkracht/IB/directie en de ouders. In uitzonderlijke gevallen is schorsing mogelijk (zie het schoolprotocol schorsing & verwijdering). 6. Consequentie: de leerling zit een week in een andere klas. 7. Herstellen van schade (indien van toepassing). 	<p>Duur 2^e time over:</p> <p>Plek: bij IB/directie</p> <p>Duur: de rest van de dag</p>	
<p>NB Stel: de time over/rode kaart wordt door iemand anders dan de eigen leerkracht toegekend (bijvoorbeeld in de gang). Degene die de consequentie toekent, brengt de leerling naar de leerkracht van de leerling en meldt dat de leerling een time over/rode kaart gekregen heeft. De leerkracht voert de consequentie uit volgens bovenstaande stappen.</p>		

Bijlage 3: Consequenties probleemgedrag in de klas
 Klein probleemgedrag

Omgaan met klein probleemgedrag in de klas		
Dit verstaan wij onder klein probleemgedrag:		
<ul style="list-style-type: none"> • • • • • • • • 		
procedure	consequentie	opmerkingen
<p>1^e keer op een dag: Doorloop eerst het stappenplan ongewenst gedrag. Als de leerling kiest voor ongewenst gedrag dan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. volgt een time out in de klas/gele kaart aan de time out tafel in de klas. 2. De leerling maakt werk uit het 'time out boek'. 3. Na de time out volgt een gesprek met de leerkracht. 4. Gemist werk wordt ingehaald: tijdens een leuke activiteit/ tijdens de pauze/ na schooltijd. <p>2^e keer op dezelfde dag: Doorloop eerst het stappenplan ongewenst gedrag. Als de leerling kiest voor ongewenst gedrag dan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. volgt een time out buiten de klas /time over. De leerkracht legt uit dat dit de tweede keer is en dat de leerling daarom een time over/rode kaart krijgt. 2. De leerling krijgt een 'time out boek' met werk mee. 3. De leerling heeft in de pauze een gesprek met de leerkracht. 4. Het gemiste werk wordt ingehaald: tijdens een leuke activiteit/tijdens de pauze/als huiswerk meegegeven. 5. De ouders worden telefonisch of per e-mail op de hoogte gebracht door de leerkracht. 	<p>Duur time out in de klas/ gele kaart Gr 1-3: 5 minuten Gr 4-8: 10 minuten</p> <p>Time out buiten de klas/ time over: Plek: Duur:</p>	

Bijlage 4: Consequenties probleemgedrag in de klas
groot probleemgedrag

Omgaan met groot probleemgedrag in de klas		
Dit verstaan wij onder groot probleemgedrag:		
<ul style="list-style-type: none"> • • • • • • • 		
procedure	consequentie	opmerkingen
<p>1^e time out buiten de klas/rode kaart/time over in die week</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerling krijgt een time out buiten de klas/rode kaart/time over. De leerkracht legt kort uit waarom. 2. De leerling krijgt een 'time out boek' met werk mee. 3. De leerling heeft in de pauze een gesprek met de leerkracht. 4. Gemist werk wordt ingehaald: tijdens een leuke activiteit/ tijdens de pauze/na schooltijd. 5. De ouders worden telefonisch of per e-mail op de hoogte gebracht door de leerkracht. In uitzonderlijke gevallen is schorsing mogelijk (zie eigen schoolprotocol schorsing & verwijdering). Wanneer dat het geval is, is er eerst een gesprek met leerkracht/IB/directie en de ouders. 6. Herstellen van schade (indien van toepassing). 	<p>1^e Time out buiten de klas/rode kaart/time over:</p> <p>Plek: Duur: tot de volgende pauze</p>	
<p>2^e time out buiten de klas/rode kaart/time over in een week</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerling krijgt een time out buiten de klas/rode kaart/time over. De leerkracht legt kort uit waarom. 2. De leerling krijgt een time out boek met werk mee. 3. De leerling heeft na schooltijd een gesprek met de leerkracht. 4. Gemist werk wordt ingehaald: tijdens een leuke activiteit/tijdens de pauze/na schooltijd. 5. Er volgt een gesprek met leerkracht/IB/directie en de ouders. In uitzonderlijke gevallen is schorsing mogelijk (zie eigen schoolprotocol schorsing & verwijdering). 6. Consequentie: de leerling zit een week in een andere klas. 	<p>2^e time out buiten de klas/time over:</p> <p>Plek: Duur:</p>	

7. Herstellen van schade (indien van toepassing).		
---	--	--